

Kennismakelaar biedt ondersteuning

Met het Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG) legt het ministerie van LNV wel de te halen beleidsdoelen vast, maar laat de uitvoering over aan gebiedspartijen. Die stuiten echter op allerlei vragen en problemen. Alterra bracht de praktijk van gebiedsprocessen in kaart en ondersteunt betrokkenen.

Alterra heeft in vier gebieden in samenwerking met de betreffende gebiedscoördinatoren een onderzoeks- en leerproject gedaan. Dit zijn de gebieden de Baronie (rond Breda), de Gelderse Vallei, Noord-West Friesland en Zuid-West Twente. 'We hebben gekeken hoe het ILG ingrijpt op reeds lopende gebiedsprocessen, en wat het zelforganiserend vermogen en de effectiviteit van de samenwerkingsverbanden op regionaal niveau belemmert', vertelt onderzoeker Froukje Boonstra van Alterra.

In Zuid-West Twente bijvoorbeeld trof Boonstra een groot gebied aan dat van oudsher geen eenheid vormde. 'Dat belemmert het zelfsturend vermogen. De provincie domineerde daar terwijl andere partijen juist teveel achterover leunden. Het was voor de regionale partijen dan ook lastig om een gemeenschappelijke opgave vast te stellen en gezamenlijke werkhema's te bepalen.'

Onderzoekers deden in de gebieden ook aan procesbegeleiding. Ze zetten leerbijeenkomsten op waar betrokkenen bij het gebied hun ervaringen konden delen. Enkele gebiedscommissies hebben al concreet acties geformuleerd om hun zelforganiserend vermogen te versterken. Boonstra: 'Wat dit project succesvol maakt is dat we zijn uitgegaan van de vragen van de gebiedscoördinatoren en tussentijds steeds met iedereen de bevindingen hebben besproken. Hierdoor zijn de gebieden zich eigenaar gaan voelen van het project en van de resultaten, waardoor ze er ook iets mee doen.'

Het onderzoek leverde ook input op voor een tussentijdse evaluatie van de ILG-regeling, die kijkt naar de voortgang en zich vooral richt op harde feiten als hoeveel fietspad er is aangelegd. Boonstra: 'Ons rapport is daar verder een mooie aanvulling op omdat het als het ware een doorkijkje geeft in de praktijk van de gebiedsprocessen.'

Kennismakelaar

Een ander project waarin Alterra keek naar gebiedsprocessen komt voort uit een vraag uit de regio Venlo. 'De regio is bezig met de ontwikkeling van Greenport Venlo en wilde hiervoor onderzoeksgelden benutten', vertelt Boonstra. 'Ze liepen echter aan tegen een woud van voorwaarden, en wisten niet goed

wie je voor welke kennis het beste kon benaderen.' Onderzoeksbudgetten zijn bovendien vaak sectoraal verdeeld, wat niet goed past bij de integrale manier van werken die voor de ontwikkeling van Greenport Venlo en het gebiedsproces in het algemeen nodig is. Om de kennisuitwisseling te bevorderen wees Alterra in samenwerking met LNV een onderzoeker aan die als 'kennismakelaar' zitting heeft in de samenwerkingsverbanden. 'Die onderzoeker weet hoe de onderzoekswereld in elkaar zit en kan gebieden op weg helpen bij het benutten van bijvoorbeeld Wageningse kennis of eigen expertise inzetten', vertelt Boonstra. 'In de praktijk lopen mensen vaak tegen zaken aan die ze niet direct kunnen vertalen naar onderzoeks- of kennisvragen. Daar hebben ze hulp bij nodig.' Die hulp krijgen de gemeenten Enschede en Vechtdal nu ook. Samen met Greenport Venlo vormen ze drie

proefprojecten waarbinnen wordt gezocht naar meer mogelijkheden voor decentrale onderzoeksinsturing. Ook om bestaande kennis te benutten is vaak een vertaalslag nodig naar de lokale situatie. Boonstra: 'Met algemeen geldende modellen kom je niet ver. Gebiedsbetrokkenen willen concrete adviezen.' De pilots met de gebiedsmakelaar lopen nog een jaar door. Een belangrijke les is al wel dat de kennismakelaar goed ingebed moet zijn in het proces. 'Het kost tijd om dit vertrouwen op te bouwen', zegt Boonstra. Eind 2010 worden de ervaringen en lessen uit de proefprojecten gebundeld.

Domein	Natuur, landschap en platteland
Informatie:	www.kennisonline.nl Alterra-rapport 2073
Contact:	Froukje.Boonstra@wur.nl 0317 - 48 41 31

Zuid-West Twente is bestuurlijk versnipperd, onderzoekers hielpen regionale groepen om gezamenlijk plannen voor de het gebied te maken.